

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

«01» июля 2024 ел

№ 185

«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта бизнесны үстерү программасы» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясе кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 24.07.2007 елның 209-ФЗ номерлы Федераль законы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елның 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 21.01.2010 елның 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру максатларында, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта бизнесны үстерү программасы» муниципаль программасын расларга.
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Әгерже муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча: <http://agryz.tatarstan.ru> урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары Р.Р. Шәриповка йөкләргә.

Житәкчесе

И.Х. Салихов

**«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында кече
һәм урта бизнесны үстерү программасы» муниципаль программасы**

	Программа паспорты
Программаның аталышы	«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында кече һәм урта бизнесны үстерү программасы» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Муниципаль заказчы (координатор)	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп әзерләүче	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитетының икътисадый үсеш бүлеге
Программаның максаты	<ul style="list-style-type: none">- Кече һәм урта эшқуарлыкның, шул исәптән социаль эшқуарлыкның тотрыклы үсеше өчен уңай шартлар тудыру һәм аларның Әгерҗе муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә йогынтысын арттыру;- Халыкның тормыш сыйфатын күтәрү;- эчке һәм тышкы базарларда жирле продукциянең конкурентлыкка сәләтен арттыру;- районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру.
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none">- кече һәм урта эшқуарлыкның житештерү һәм инновацион потенциалын үстерү;- социаль эшқуарлыкны үстерү;- кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм;- кече һәм урта субъектларга финанс ярдәме механизмнарын үстерү- эшқуарлык;- эшқуарлык эшчәнлегенә буенча шартлар тудыру;- кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын күтәрү, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын норматив-хокукый һәм консультация белән тәмин итү;- эшқуарлык эшчәнлегенә абруен күтәрүгә ярдәм итү; кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итүнең гамәлдәге инфраструктурасын булдыру һәм үстерү; табигать ресурсларынан (сулыклардан, урманнардан, тигезлекләрдән)

Программаны гамәлгә ашыру
сроклары
Еллар һәм чыганаclar буенча
бүленгән финанслау күләме

Программаның максатларын һәм
бурычларын (нәтижәләрне бәяләү
индикаторларын) гамәлгә
ашыруның көтелә торган ахыргы
нәтижәләре һәм Программаның
нәтижәләлеге күрсәткечләре

файдалануның нәтижәләлеген арттыру;
- үз-үзенә эшләүче гражданны теркәүне
тәмин итү (аларны «Һөнәри керемгә салым»
яңа салым режимына рәсмиләштерү юлы
белән)
2024-2026 еллар

Программаны финанслауның гомуми күләме
2024-2026 елларда Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районы бюджеты акчалары
исәбеннән 0,000 мең сум тәшкит итәчәк, шул
исәптән:

2024 ел - 0,000 мең сум;

2025 ел - 0,000 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлау
характерында була һәм Әгерже муниципаль
районы Советы карары нигезендә чираттагы
финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план
чорына) Әгерже муниципаль районы бюджеты
турында аныкланачак.

Программаның аерым чараларын гамәлгә
ашыру 2026 ел ахырына кече һәм урта
эшқуарлыкны үстерү өчен уңай шартлар
тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк, бу артуга
китерәчәк:

- Әгерже муниципаль районының тулаем
территориаль продуктында (ВТП) кече
эшқуарлык өлешен 7,95 %ка кадәр арттыруны,
- шәхси эшқуарларны да кертеп, кече һәм урта
эшқуарлык өлкәсендә эшләүчеләрнең санын
913 кешедән 1263 кешегә кадәр арттыру.
- МСП субъектларын финанс чараларына жәлеп
ителгән МСП субъектларының өлешен 9,95 %ка
кадәр арттыру.

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, күрсәтелгән өлкәдә төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразы

Әгерже муниципаль районы 1964 елда төзелгән, республиканың төньяк-
көнчыгыш өлешендә урнашкан, административ үзәк - Әгерже шәһәре.

Район территориясе 1796,6 кв.км мәйданны били, шул исәптән авыл хужалыгы
билгеләнешендәге жирләрнең мәйданы - 1078,5 кв.км. Урман белән капланган мәйдан -
402,07 кв.км.

Әгерже муниципаль районы Удмуртия Республикасы (Алнаш, Можга һәм Кече
Пурга районнары), шулай ук Татарстан Республикасының Тукай, Менделеевск, Минзәлә
һәм Алабуга муниципаль районнары белән чиктәш.

Район территориясе Кама елгасы бассейнындагы елга үзәннәре белән бүлгәләнгән. Магистраль үзән - Иж елгасы үзәнә, ул, нигездә, бөтен район аша уза һәм табигый ландшафтның төп истәлекле урынын тәкъдим итә

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаның максаты һәм бурычлары «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 24.07.2007 елның 209-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән максатларны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән һәм дәүләт сәясәте һәм Стратегия приоритетларына туры килә.

Программаның максаты кече һәм урта эшқуарлыкны, шул исәптән социаль эшқуарлыкны, тотрыклы үстерү өчен уңай шартлар тудыру һәм Әгерҗе муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә аларның йогынтысын күтәрү, халыкның тормыш сыйфатын күтәрү, эчке һәм тышкы базарларда жирле продукциянең конкуренциягә сәләтен күтәрү, районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру.

Программаның бурычлары:

кече һәм урта эшқуарлыкның житештерү һәм инновацион потенциалын үстерү;
социаль эшқуарлыкны үстерү;

Эшқуарлыкны үстерүнең перспектив юнәлешләренән берсе буларак, үз-үзләренә эшләүчеләр институтына ярдәм һәм аны үстерү, шәхси хужалыкларда хезмәт күрсәтүләренә һәм товарлар житештерүне рәсми күрсәтү;

кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм;

кече һәм урта эшқуарлык субъектларына финанс ярдәме механизмнарын үстерү;

эшқуарлык эшчәнлеген башлау өчен шартлар тудыру;

Эшқуарлык эшчәнлегенә абруен күтәрүгә ярдәм итү;

табигать ресурсларынан (сулыклардан, урманнардан, тигезлекләрдән) файдалануның нәтижәләгән арттыру;

үз-үзәнә хезмәт итүче гражданның теркәүне тәмин итү (аларны «Ғөнәри керемгә салым» яңа салым режимына рәсмиләштерү юлы белән).

Әгерҗе муниципаль районы икътисадының гамәлдәге структурасын муниципаль программа аша исәпкә алып, кече һәм урта эшмәкәрлек үсешен һәм эшчәнлеген стимуллаштыру максатларында өстенлекле юнәлешләр түбәндәгеләр билгеләнде:

авыл хужалыгы;

сәнәгать житештерүе;

авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм эшкәртү;

эшкәртү производстволары;

туризмны һәм кунакханә бизнесын үстерү;

- социаль, торақ-коммуналь, көнкүреш хезмәтләре күрсәтү, чәчтарашханә һәм матурлык салоннары хезмәтләре күрсәтү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру кече һәм урта эшқуарлыкның гамәлдәге һәм яңа төзелгән субъектларын һәм үз-үзләренә эшләүчеләренә саклап калу өчен шартлар тәмин итүне күздә тотса, бу исә эш урыннары санын арттыруны, кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә хезмәт хакын арттыруны, салым базасын арттыруны һәм шуның белән Әгерҗе муниципаль районы территориясендә халыкның тормыш дәрәжәсен күтәрүне тәмин итәчәк.

Программаның максатына ирешүне характерлаучы максатчан индикаторлары түбәндәгеләр:

177 берәмлектән 189 берәмлек кешегә исәпләгәндә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары саны (шәхси эшқуарларны да кертеп) 10 мең кешегә исәпләгәндә;

барлык предприятие һәм оешмаларның уртача исемлек санында кече һәм урта предприятиеләрдә (тышкы өстәмә эшлөүчеләрдән башка) 13,7 %тан 18,0 %ка кадәр эшлөүче хезмәткәрләрнең һәм оешмаларның уртача исемлек саны өлеше;

Әлеге муниципаль программа бурычларын хәл итүне характерлаучы күрсәткечләр түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

финанс елы дөвамында ярдәм алган кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны - 57 берәмлек;

- кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа булдырылган эш урыннары санын (яңа теркәлгән индивидуаль эшкуарларны да кертеп) 10 бер. тән 350 бер. гә кадәр арттыру;

кече һәм урта эшкуарлыкның яңа теркәлгән субъектлары санын 1 мең кешегә, гамәлдәге кече һәм урта эшкуарлык субъектларына 1,35 алып 1,45 берәмлеккә кадәр арттыру.

3. Әгерҗе муниципаль районында агымдагы вәзгыятьне анализлау, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемаларын бәяләү.

Тулаем территориаль продуктның шактый өлеше авыл хужалыгына туры килә. Районның агросәнәгать комплексы 3 эре авыл хужалыгы формированиесен, 55 фермер хужалыгын берләштерә.

Үсемлекчелектә туфракны өстән генә эшкәртүнең энергияне сак тотучы технологиясе кулланыла - туфракны өске катлам әйләнешеннән башка эшкәртү, саламны ашлама буларак ваклау.

Авыл хужалыгында төп юнәлеш - терлекчелек, анда житештерүнең яңа технологияләре кертелә, аерым алганда, саву заллары булган 2500 башка исәпләнгән 1 сөт комплексы эшли.

- Эре авыл хужалыгы предприятиеләре: «Нәүрүз» ЖЧЖ, «Наҗар» ЖЧЖ, «С-Умга» ЖЧЖ.

- Эре сәнәгать предприятиеләре: «Әгерҗе ит комбинаты» ЖЧЖ.

- Эре төзелеш предприятиеләре: «Стройград» ЖЧЖ, «Империял» ЖЧЖ, «Строй-Гигант» ЖЧЖ.

- Эре сәүдә предприятиеләре: Әгерҗе районы кулланучылар жәмгыяте, Красный бор житештерү берләшмәсе.

- Эре хезмәт күрсәтү предприятиеләре: «Жилсервис» ЖЧЖ, «Жилэнергосервис» ЖЧЖ.

- Мәгариф: Гомуми белем бирү мәктәпләре саны - 20. Балалар бакчалары саны - 9.

- Сәламәтлек саклау: Әгерҗе үзәк район хастаханәсе, Красный бор участок хастаханәсе, ФАП - 20.

- Физик культура һәм спорт: 1 ябык бассейн, 1 боз сарае, 1 футбол ябык манежы, 1 стадион.

- Мәдәният: 2 мәдәният йорты, 21 авыл клубы, 21 китапханә, 3 музей.

- Социаль сәясәт: 2 социаль яклау учреждениесе.

Кече эшкуарлык - хужалык итүнең заманча базар системасының аерылгысыз элементы, аннан башка икътисад һәм жәмгыять тулаем алганда нормаль яши һәм үсә алмый. Ул демократиягә һәм шәхси милеккә нигезләнгән базар мөнәсәбәтләрен ныгытуны тәмин итә. Үзенең икътисадый хәле һәм яшәү шартлары буенча хосусый эшмәкәрләр халыкның күп өлешенә яқын һәм жәмгыятьнең социаль һәм сәяси тотрыклылыгы гаранты булган урта сыйныф нигезен тәшкит итәләр.

Кече һәм урта эшкуарлык яңа эш урыннары булдыра, продукциянең яңа төрләрен һәм икътисадый куышларын тизрәк үзләштерә, эре бизнес өчен конкуренциягә сәләтсез тармакларда үсә.

Шәхси эшкуарларны һәм аларның ялланган хезмәткәрләрен дә кертеп, кече эшкуарлык субъектларында эшлөүчеләр саны (бәяләү), 3500 кеше тәшкил итә, шул исәптән микропредприятиеләрдә 1500 кеше эшли.

Әгерже муниципаль районы территориясендә кече һәм урта эшкуарлык аның алга таба үсешен һәм эшчәнлек өлкәсен киңәйтүне тәмин итәрлек мөмкинлекләргә ия.

Эмма кече эшмәкәрлек үсешен тоткарлаучы берничә фактор бар. Бу:

- продукцияне сату буенча кыенлыklar, һәм старт капиталының житәрлек булмавы,

- кече предприятиеләрне матди-техник яктан тәмин итү буенча кыенлыklar, коммуналь хезмәтләргә һәм электр энергиясенә югары тарифлар,

- кече предприятиегә эшләргә туры килә торган базар динамикасы һәм конъюктурасы турында объектив мәгълүмат житмәү,

- кече предприятиеләр өчен кредитларның югары бәясе,

- ликвидлы тәмин итү житмәү

- күпчелек эшкуарларның зәгыйфь ижтимагый активлыгы, аларның таркаулыгы,

- эшкуарларның ижтимагый берләшмәләренең житәрлек дәрәжәдә үсеш алмавы,

һәм башка факторлар.

Билгеләнгән проблемаларны хәл итү программа-максатчан методтан файдалануны таләп итә, ул кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнең инфраструктура объектларын үстерүгә һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итүнең кирәкле механизмнарын гамәлгә ашыру юлы белән кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыруга хакимият органнары сәясәтен юнәлешле һәм нәтижәле кулланырга мөмкинлек бирәчәк.

«2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта бизнесны үстерү программасы» муниципаль районның кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү буенча «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясында каралган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен гамәлгә ашыру кысаларында эшләнгән. «2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта бизнесны үстерү программасы» муниципаль программасы районның бизнес-жәмәгәтьчеләге вәкилләренә үз мөмкинлекләрен туплап, яхшы үсүгә юнәлтелгән, бу икътисадның тотрыклы базар секторын һәм барлык дәрәжәдәге бюджетлар өчен салым базасын, эшкуарлыкның уңай имиджын формалаштыруда уңай чагылыш табачак.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемаларын хәл итүнең программ-максатчан ысулын гамәлгә ашыручы муниципаль программаны эшлөүнең максаты түбәндәге факторлар белән билгеләнә:

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары очраша торган проблемаларны хәл итә торган һәм төрле-төрле проблемаларның булуы, бу аларны хәл итүгә системалы якин килү зарурлыгын, гамәлгә ашыру технологияләре һәм гамәлгә ашыру вакыты буенча муниципаль сәясәтнең аерым юнәлешләрен килештерүне билгели;

- чаралар һәм планлаштырылган нәтижәләр максатларын, бурычларын, составын һәм структурасын билгеләү зарурлыгы; бюджет, финанс һәм матди

кертемнәрнең нәтижәләгән арттыру буенча үзара бәйләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру зарурлыгы.

Әгерҗе муниципаль районы территориясендә кече һәм урта эшқуарлыкның үсеш перспективалары кече һәм урта эшмәкәрлек, шул исәптән социаль эшмәкәрлек һәм үз-үзен эш белән тәмин итүчеләр өчен уңайлы климат тудыруга бәйле. Игътибарны кече бизнеска ярдәм итү өчен билгеләнгән барлык финанс чараларының (федераль бюджет, республика бюджеты һәм Әгерҗе муниципаль районы бюджеты) өстенлекле юнәлешләргә туплануына юнәлтергә кирәк. Һәр кече предприятиенә муниципаль һәм республика программаларында катнашу, маркетинг стратегиясе проблемалары, үз мәнфәгатьләрен яклау мәсьәләләре буенча консультация һәм бушлай ярдәм алу мөмкинлеге булырга тиеш. Кече бизнес субъектларын хезмәтне саклау һәм яңгын куркынычсызлыгы, хезмәт һәм салым законнары буенча укытуга ярдәм итү бурычы.

Программа-максатчан алым Әгерҗе муниципаль районында уңайлы эшмәкәрлек климатын булдыру буенча планлы эш алып барырга ярдәм итә.

4. Икътисадның төрле сайланган секторларында МСП үсеше.

Кече эшмәкәрлек субъектларының 584 структурасы (01.01.2024г торышы буенча) эшчәнлек төрләре буенча түбәндәгечә күренә:

- сүдә һәм жәмәгать туклануы 42%
- авыл хужалыгы 10%;
- транспорт һәм элемент 10%;
- сәнәгать 9;
- төзелеш 5%;
- көнкүреш хезмәте 5%;
- башка тармаklar 21%;

Структуралардан күренгәнчә, төп өлеш күмәртәләп һәм ваклап сатуга туры килә, авыл хужалыгы икенче урында тора. Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары арасында сәнәгать житештерүе өлеше арта.

Бүгенге көндә районда 245 стационар ваклап сату предприятиесе, 13 жәмәгать туклануы предприятиесе, 91 көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесе эшли.

Әгерҗе муниципаль районының сәнәгать һәм эшкәртү производстволары икмәк һәм икмәк-күмәч әйберләре, корпус жиһазлары, кондитер әйберләре житештерү, Әгерҗе муниципаль районы территориясендә авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү белән аерылып тора.

Крестьян (фермер) хужалыклары аграр житештерүдә хужалык итүнең төп формасы булып тора, әмма төрле ресурслардан файдалануның иң нәтижәле формаларының берсе. Районда крестьян (фермер) хужалыклары үсешен тоткарлый торган сәбәпләр: аларга хезмәт күрсәтү инфраструктурасының гарантияләнгән сату базарлары һәм үсеш алмавы; авыл хужалыгы продукциясенә сатып алу бәяләренең түбән булуы; техника өчен матди ресурсларның житмәве һәм эшчәнлекне технологик яңарту.

Югарыда санап кителгән барлык проблемаларга да карамастан, муниципаль район өчен аграр сектор өстенлекле юнәлеш булып тора һәм кече һәм урта эшмәкәрлек үсешен дә әлегә сектор белән бәйләү планлаштырыла.

5. Кулланучылар базарын үстерү.

Кулланучылар базарының үсешенә районның социаль-икътисады үсеш торышы йогынты ясый. 2023 елда теркәлгән торган эшсезлек дәрәжәсенә 0,45 %ка

кадәр кимүе күзәтелә, уртача айлык хезмәт хакының 49 100 (2022ел) 53 000 (2023ел) кадәр артуы күзәтелә.

2023 елда районда ваклап сату әйләнеше 4200 млн. сум тәшкил иткән. Барлығы сәүдә эшчәнлеген 245 шәхси эшкуар башкара.

Сәүдә өлкәсендә кече предприятиеләрнең 42 проценты жәлеп ителгән.

Районда 13 жәмәгать туклануы предприятиесе эшли, аларның барысы да - МСП.

Көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өлкәсе кече эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан тулысынча тәкъдим ителгән. Халыкка көнкүрештә хезмәт күрсәтүдә парикмахерски, төрле матурлык һәм сәламәтлек салоннары хезмәтләре, киём-салым ремонтлау һәм тегү, аяк киёмнәре һәм автосервислар ремонтлау өстенлекле үсеш ала.

Сәүдәнең заманча форматын тәкъдим итүче сәүдә үзәкләре уңышлы үсеш алды - бу сәүдә сәүдә итү ноктасы, ул товарлар һәм хезмәт күрсәтүләрнең киң ассортиментын тәкъдим итә..

6. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү.

Әгерже районында кече һәм урта бизнесның үсеше соңгы елларда сизелерлек активлашты. Бизнеста, икътисадта һәм жәмгыять үсешендә актив роль уйнарга сәләтле яңа буын эшмәкәрләр, яшь, динамик, заманча кешеләр формалаштыруга ихтыяж арта. Яшьләр эшкуарлығын үстерү өчен хәзерге этапта яшьләр арасында эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштырырга кирәк. Әлеге стратегик бурычны хәл итү өчен түбәндәгеләр кирәк:

уен һәм тренинг чаралары үткәргә;

өлкән сыйныф укучылары өчен эшкуарлык буенча олимпиадалар оештырырга;

- яшьләрне белем бирү курсларына чакырырга;

- эшкуарлыкка уңай мөнәсәбәт формалаштыручы, кирәкле һәм лаеклы һөнәргә караган кебек, социаль реклама чыгаруны оештырырга;

- яшь эшкуарларга дөүләт ярдәме турында мәгълүмат бирергә;

- илнең икътисады алгарышының нигезе булган намуслы һәм социаль жаваплы эшкуар идеясен пропагандалаучы реклама материаллары эшләргә һәм таратырга;

- бизнес-проектлар үткәрелә торган конкурслар турында яшьләргә мәгълүмат бирү;

- Яшьләрне эшкуарлык эшчәнлегенә күпләп жәлеп итәргә.

Әлеге бурычны хәл иткәндә дөүләт үткәрә торган программалар турында агитация материаллары таратырга, уку йортларында яшьләргә анкета сорааштырулары уздырырга кирәк. Һәр анкетада контактлы мәгълүматлар белән бүлек булырга тиеш. Анкет эшкәрткәннән соң, эшмәкәрләр булырга әзер яшь кешеләрнең мәгълүматлар базасын төзәргә кирәк. Үз предприятиеләрен ачарга теләгән яшьләр белән мәгълүмати конференцияләр үткәрү аларга уңышлы эшмәкәрләр, бизнес һәм хакимият вәкилләре чакырылырга тиеш;

Эшкуарлык эшчәнлеген алып барырга сәләтле яшьләрне сайлап алуны гамәлгә ашырырга. Гамәлдәге эшкуарлар идеяләр бизнесын бәяләп, аларның авторлары белән әңгәмә коргач, әңгәмәләр формасында эксперт сессияләре үткәргә кирәк. Бизнес-идеяләр конкурслары чыннан да кызыклы тәкъдимнәр табарга һәм аларны практикада тормышка ашырырга мөмкинлек бирә; яшьләргә бизнес алып бару күнекмәләрен булдыру максатыннан профильле уку үткәргә мөмкинлек бирә. Яшьләр бизнес-планлаштыру курсы, проект командалары формалаштыру буенча тирәнтен модульле уку узарга тиеш. Укуга мастер-класслар үткәреләчәк сертификацияләнгән бизнес-тренерларны жәлеп итәргә, уңышлы эшмәкәрләр, бизнес белән бәйлә эшчәнлекнең төрле өлкәләре белгечләре (салым органнары хезмәткәрләре, хезмәт законнары буенча

белгечләр, санэпистанцияләр хезмәткәрләре, янғын сүндерүчеләр, экологлар, бухгалтерлар) белән эксперт сессияләре үткәрелергә тиеш.

7. Үз-үзен эш белән тәмин итүче халык өчен программа булдыру.

Эшчәнлек формаларына зур игътибар бирелә, алар район халкына үзләрен үзләре тәмин итәргә һәм үз бизнесларына башка эшсезләрне жәлеп итәргә мөмкинлек бирә.

Үзләре эшли торган халык өчен программа чараларының төп идеяләре түбәндәгеләр:

Актив гражданның үз-үзен тормышка ашыру өчен мөмкинлекләр бирү.

Халыкның булган ижади потенциалын куллану.

Гражданның керемнәре күләгәсеннән чыгу.

Яңа салым түлөөчеләр барлыкка килү юлы белән район бюджетын тулыландыру.

Гражданның белем бирү практикасында һәм күнекмәләрен куллану. Чаралар мондый формаларда уздырыла:

Эшсезләрне юридик һәм практик мәсьәләләр буенча консультацияләү. Эшчәнлекнең конкрет төрләрен сайлаганда, белгечләрнең ярдәме, базарны анализлаганда.

Коммерция эшчәнлеген оештыру мәсьәләләренә кагылышлы өйрөтү курслары үткөрү.

Бизнес-проектны язу этабында практик ярдәм.

Эксперт бәяләве бирү.

Шәхси эшқуар (ИП) эше нигезләнгән нормативлар мәсьәләләре буенча белем бирү курсы. Аның юридик зат эшчәнлегеннән аермасы.

Эшмәкәрләр белән эшләүче дөүләт оешмалары турында мәгълүмат тапшыру.

Үз предприятиеләре өчен кирәкле булмаган биналарны сайлау һәм арендада ярдәм күрсәтү. Ихтимал, арендага аренда шартнамәсе төзү яисә арендага биналар ташламалы бирү, алар кече урта эшқуарлык субъектлары өчен мөлкәт исемлегенә кертелгән булса кирәк.

8. Социаль эшқуарлыкны үстерү.

4. Социаль эшмәкәрлек - бизнесның бер төре, анда социаль проблемаларны хәл итү, кешеләргә ярдәм итү төп идея булып тора. Чиста хәйриячелектән аермалы буларак, монда үз-үзен аклау һәм проектның табышлылыгы идеясе мөһим.

Социаль эшмәкәрлек үсешенң төп максатлары һәм бурычлары:

1. Социаль эшмәкәрлек эшчәнлегенә өлкәсендә норматив хокукий база булдыру.

2. Консультатив ярдәм күрсәтү.

3. Конкурс нигезендә финанс ярдәме күрсәтү.

4. Социаль эшқуарлык турында халыкка мәгълүмат житкерү дәрәжәсен арттыру.

5. Жирле үзидарә органның социаль эшқуарлык белән үзара хезмәттәшлеген үстерү.

Хәзерге вакытта социаль эшмәкәрлек күп илләрдә үсә, чөнки ул ижтимагый проблемаларны социаль һәм базар мотивларын берләштерү, шулай ук инновацион алымнар куллану ярдәмендә нәтижәле хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Шул ук вакытта социаль эшмәкәрләр гадәттә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары булып тора.

Социаль эшмәкәрлек субъектлары - гражданның социаль яктан зәгыйфь һәм аз керемле төркемнәре мәнфәгатьләрендә продукция житештерүдә яисә хезмәтләр күрсәтүдә махсулашкан яисә алар өчен эш урыннары булдырган предприятиеләр.

Эшчәнлегә юнәлтелгән кече һәм урта эшкуарлык субъектлары:

мәшгульлекне тәмин итү һәм инвалидларга, өлкәннәргә һәм авыр тормыш хәлендә калган затларга ярдәм итү;

гражданның тормыш эшчәнлегә шартларын яхшырту;

гражданның үзләренең төп тормыш ихтияжларын тәмин итү мөмкинлекләрен киңәйтү.

Мәшгульлеген тәмин итү категорияләре социаль эшмәкәрлек дип таныла:

-инвалидлар;

-ятимнәр һәм балалар йортларын тәмамлаучылар;

- 7 яшкә кадәргә балалары булган хатын-кызлар;

-өлкән яшәтгәе гражданны;

-авыр тормыш хәлендә калган затлар; 2 елга кадәр иректән мөхрүм итү урыннарыннан азат ителгән затлар.

9. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына (алга таба - МСП) мөлкәти ярдәм кече һәм урта бизнесны үстерү буенча дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә өстенлекле юнәлешләреннән берсе булып тора. «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы (алга таба - 209-ФЗ номерлы Закон) күрсәтелгән органнар тарафыннан МСП субъектларына озак вакытка арендага бирү өчен, шул исәптән ташламалы шартларда, дөүләт һәм муниципаль мөлкәт исемлекләрен раслауны күздә тотта.

Мөлкәт ярдәме житештерү һәм административ биналар, биналар, жир кишәрлекләре, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр кебек мөлкәтнең мондый төрләренә карата МСП субъектлары арасында ихтияжлы.

МСП субъектлары мөлкәти ярдәм алуны кыенлаштыра торган түбәндәге сәбәпләрне билгеләп үтә: дөүләт яисә муниципаль мөлкәтне алган өчен мөрәжәгать иткәндә документларның күп булуы, мөлкәт турында мәгълүмат алу тәртибенең ачыкланмавы һәм аны бирү процедураларының булмавы. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү дөүләт һәм муниципаль мөлкәтне хужалык әйләнешенә жәлеп итүгә, кече һәм урта бизнесның мөлкәти базасын ныгытуга ярдәм итәчәк һәм шул ук вакытта аренда түләүләре алу, шулай ук арендаторлар тарафыннан милекне сатып алу хисабына бюджет керемлеге арттырачак.

«Кече һәм урта эшкуарлык һәм индивидуаль эшкуарлык инициативасына ярдәм» Милли проекты паспорты 2024 елның 1 декабренә, объектлар билгеләнеше буенча файдаланылмый торган яисә нәтижәсез файдаланыла торган объектларның гомуми санын тулыландыру исәбенә МСП субъектларының ташламалы шартларда бирелә торган мөлкәткә керүен тәмин итүне күздә тотта. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 31 декабрендәге 147-р күрсәтмәсе белән «Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм» максатчан моделе расланды, ул, исемлеккә кертелгән объектлар санының еллык 109,4 %ына артуын да кертеп, МСП субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү буенча күрсәткеләрнең максатчан күрсәткеләрен бирә һәм МСП субъектларына арендага тапшырылган мондый объектларның өлешен арттыра.

- Мөлкәт ярдәменә максаты - Әгерже муниципаль районы территориясендә районның мөлкәти потенциалын файдалану хисабына кече һәм урта бизнесны үстерүне стимуллаштыру.

- Бүлекнең бурычлары булып түбәндәгеләр тора:
- МСП субъектларына (алга таба - Исемлек) бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлегендә Әгерҗе муниципаль районының муниципаль мөлкәте санын арттыру;
- исемлеккә кертелә торган мөлкәт составын киңәйтү, аның сыйфатын яхшырту;
- МСП субъектларына исемлекләрдән төзелгән шартнамәләр нигезендә озак вакытка биләүгә (файдалануга) бирелә торган мөлкәт санын арттыру;
- Милекне арендага бирүнең ташламалы тәртибен камилләштерү;
- Милекне биләүгә (файдалануга) бирү процедураларын гадиләштерү һәм аның ачыклығын арттыру.

Муниципаль районның норматив хокукый акты белән Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының озак сроклы нигездә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына файдалануга бирү өчен өченче зат (кече һәм урта эшқуарлык субъектларының мөлкәти хокукларыннан тыш) хокукларыннан ирекле булган муниципаль мөлкәт исемлегенә кертелгән муниципаль мөлкәтне арендага бирү тәртибе расланды. Күчемсез мөлкәтне аренда түләве буенча ташламалар бирелә.

Әгерҗе муниципаль районы территориясендә МСП субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү түбәндәге принципларда төзелә:

- мәгълүмати ачыклык (транспарентлык);
- Әгерҗе муниципаль районының муниципаль мөлкәте реестрына кертелгән мөлкәт турында, Исемлеккә кертелгән мөлкәт турында, «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтларда мондый актларның мөлкәти ярдәме күрсәтүне һәм проектларын жайга сала торган хокукый актлар турында мәгълүмат урнаштыру

- МСП субъектлары өчен мөлкәтне үстерү буенча реклама һәм мәгълүмат кампанияләре уздыру;

- МСП субъектларының мөлкәти ярдәм алуга тигез керүе;

- МСП субъектларын биләүгә һәм (яисә) файдалануга бирү турындагы карарларны әзерләү, кабул итү һәм үтәү барышында конкуренцияне яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәү;

- биләү максатында яңа объектлар исемлегенә еллык өстәмәләр - арендагана торган муниципаль мөлкәтне сатып алуга МСП субъектларының өстенлекле хокукы гамәлгә ашырылган мөлкәт;

- Исемлеккә кертелгән мөлкәткә ихтыяж;

- МСП субъектларына озак вакытка арендага бирелә алмый йә алар белән эшқуарлык эшчәнлеген алып бару өчен файдаланыла алмый торган мөлкәт исемлегенә кертелүгә юл куймау;

- Мондый торглар үткөрү инициативасы белән башкарылганда мөрәҗәгать итүче принципны куллану хокукына торгларда аның МСП субъектларына тәкъдимнәр нигезендә мөлкәт исемлегенә иң күп санда кертелгән мөлкәтне аренда мөнәсәбәтләренә жәлеп итү.

МСП субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өлкәсендәге эшчәнлекне норматив хокукый тәэмин итү чаралары.

МСП субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтүне норматив хокукый тәэмин итү 209-ФЗ номерлы Законның 18 статьясы нигезләмәләренә нигезләнгән. «Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтүне киңәйтү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 3 июлендәге 185-ФЗ номерлы Федераль закон белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып (алга таба - 185-ФЗ номерлы Закон) Исемлеккә муниципаль милектәге жир кишәрлекләре, шулай ук хужалык алып бару яисә муниципаль унитар предприятиеләргә, учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән муниципаль милек кертелергә мөмкин.

Әгерже муниципаль районында МСП субъектларына мөлкәт ярдәме күрсәтү өлкәсендә түбәндәге норматив хокукый актлар гамәлдә:

«Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы милкәндәге мөлкәтне арендага бирү тәртібе турындагы нигезләмәне раслау хакында» Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Советының 2016 елның 15 декабрәндәге 13-5 номерлы карары (кече һәм урта эшкуарлык субъектларына озак сроклы нигездә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына файдалануга бирү өчен муниципаль мөлкәт исемлегенә кертелгән Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы (жир кишәрлекләренән тыш) арендага бирү тәртібе расланды.

Россия Федерациясе Президенты йөкләмәләренә караганда, 2018 елның 5 апрелдә конкуренция үсеше мәсьәләсе буенча Россия Федерациясе Дәүләт Советы утырышында бирелгән күрсәткечләр (2018 елның 15 маендагы Пр-817ГС номерлы йөкләмәләр исемлеге) Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы рәсми сайтында муниципаль милкәткә объектлар турында мәғлүмат урнаштырыла, шул исәптән объектлар исемнәре, аларның урнашу урыны, характеристикалары һәм максатчан билгеләнеше, өченче зат хокукларынан файдалануны чикләү һәм аларны алу.

Муниципаль мөлкәт объектлары турында белешмәләр Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында актуальләштерелгә тиеш.

- Исемлеккә кертелгән муниципаль мөлкәт бирү эшен камилләштерү

- Исемлеккә кертелгән муниципаль мөлкәт бирү эшенең максаты - мөлкәтне исемлеккә керту датасыннан бер елдан да соңга калмыйча аренда шартнамәләренәң максималь санын тәү. Бу максатка ирешү өчен түбәндәге адымнар гамәлгә ашырылачак:

- милек турында потенциал арендаторларга мәғлүмат, шул исәптән фотосурәтләр, техник документация, шулай ук реклама характерындагы материаллар бирү;

- мөлкәтне арендага бирү буенча торглар үткөрү турында карар кабул иткәндә мөрәжәгать итү принцибын куллану;

- МСП субъектларына торглар уздырмыйча милек бирү процедураларында һәм процедураларында катнашу буенча методик материаллар эшләү һәм бирү.

10. МСП субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү буенча максатчан күрсәткечләр

	Максатчан күрсәткеч	Вакыт, ел		
		2024	2025	2026
Муниципаль мөлкәт объектлары				
1	Күчәмсез милек объектлары	2	2	2
2	Жир кишәрлекләре	1	1	1

11. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү.

Авыл кооперациясенәң барлык төрләрен үстерү авыл хужалыгы житештерүенәң рентабельлеген тәмин итүенәң, авылда мәшгульлекне саклауның, авыл халкының сатып алу мөмкинлеген арттыруның һәм, ахыр чиктә, авыл территорияләрен тотрыклы

үстерүнең кирәкле шарты булып тора. Бу авыл хужалыгы товар житештерүчеләренен, кече хужалыкларның, кулланучылар жәмгыятьләренен авыл хужалыгы продукциясен сату базарларына керүен тәмин итүнең, авыл жирлегендә тормыш сыйфатын яхшыртуның төп механизмы.

Бу эш кысаларында районда кооперативның матди-техник базасын төзү һәм модернизацияләү өчен шартлар булдырыла. Житештерү биналарын, биналарын, цехларын төзү, үзгәртеп кору, торгызу, яңарту, яңарту, яңарту, торгызу, чыгарыла торган (житештерелә торган, эшкәртелә торган) продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын житештерү контроле лабораторияләрен жиһазландыру һәм дәүләт ветеринария-санитария экспертизасын (авыл хужалыгы продукциясенен сыйфатына лаборатор анализ ясау өчен жиһазлар сатып алу) һәм ит һәм кош итен әзерләү, саклау, эшкәртү, сую, беренчел эшкәртү һәм суыту, төяү, бушату, авыл хужалыгы продукциясен транспортировкалау өчен билгеләнгән жиһазлар сатып алу.

Чараларны гамәлгә ашыруның төп нәтижәсе булып бердәм технологик процессның үзара бәйләнештәге буынын үстерү тора: чимал житештерүдән алып, әзер (әзерлекле һәм (яисә) эшкәртелгән) авыл хужалыгы продукциясен сатуга кадәр, авыл хужалыгы товар житештерүчеләрен кооперативларга берләштерү юлы белән. Казан кооператив институты ярдәмендә һәр эре авыл жирлегендә кулланучылар кооперативлары төзү буенча гамәли һәм методик ярдәм күрсәтелә. Кооператив хәрәкәتكә кооператив төзүгә теләүче фермерларны, шәхси ярдәмче хужалыклар вәкилләрен жәлеп итү буенча киң күләмле эш алып барыла.

12. Районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген бәяләү, эшмәкәрлекне үстерү юнәлешләре һәм конкрет чаралар исемлеге.

Россия Федерациясенен икътисадый үсеше эшкуарлык инициативасы, Россия һәм чит ил инвесторлары капиталын кергү, дөнья базарында Россия товарларының конкуренциягә сәләтлелеген арттыру өчен территорияләренен инвестицион жәлеп итүчәнлеген өчен максималь уңай шартлар булдыруны таләп итә. Әгерже муниципаль районы Татарстан Республикасының жәлеп итүчән территориясә булып тора. Өстенлекләр арасында аерып күрсәтергә мөмкин:

Әгерже районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгыш өлешендә, Удмуртия Республикасы чигендә урнашкан. Административ үзәк - Әгерже шәһәре, Мәскәүдән ераклыгы 1150 км тәшкил итә, ул Казаннан (Татарстан Республикасы башкаласы) көнчыгышка таба 304 км һәм Ижаудан 36 км ераклыкта (Удмурт Республикасы башкаласы), Яр Чаллыдан 94 км, Пермь шәһәреннән 255 км, Уфа шәһәреннән 272 км, Екатеринбург шәһәреннән 465 км ераклыкта урнашкан. Район территориясә 1796,62 кв. км тәшкил итә, шул исәптән: урман белән капланган майдан 425,5 кв. км, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр - 1078,16 кв. км..

Әгерже - эре тимер юл төене (Владивосток, Мәскәү, Санкт-Петербург, Смоленск юнәлешләре). Сортировка станциясә Әгержедә 10 мең вагон кабул итә һәм тәүлегенә 3,5 мең вагон жыя. 6 км да М-7 федераль трассасы уза, аның буйлап сәгатенә 300 гә якын эре габаритлы йөк автомобиле уза.

Хезмәт ресурслары булу. Икътисадта эшләүчеләр саны 19800 кешене тәшкил итә.

Уңай экологик хәл экологик чиста продуктлар житештерүне үстерү, авыл туризмын һәм ялын үстерү мөмкинлеге бирә.

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында “Камада Зур кемпинг” исеме астында Кама елгасы ярында Кызыл Бор авылында глэмпинг-кемпинглар челтәрен комплекслы үстерү планлаштырыла.

Әлеге концепция түбәндәгеләрне күздә тота:

- табигать потенциалын һәм территориянең йөзен саклау һәм көчәйтү;
- табигатьтә ял итү өчен уңайлы һәм уңайлы пространство булдыру;
- агротуризмны үстерү өчен шартлар тудыру;
- яңа килүчене жәлеп итү өчен кызыклы инфраструктура булдыру;
- районны алга жибәрү өчен билгеле бер территорияләр бренды булдыру;
- Идел буе округы өчен тулы ял урыны булдыру.

Туристларны урнаштыру типологиясе автокемпинглар, глемпинглар, кемпинглар, көймә-йортлар, отельдән торачак.

Шулай ук пляж зонасын төзекләндерү дә планлаштырыла. Пляж линиясе буенча елга тематикасында поддоннардан ятаклар, шулай ук киенү һәм коткару вышкалары өчен кабиналар урнаштырырга

Жәйге сезонда салкынча эчемлекләр һәм снеклар бирә торган жиңел ачык барлар, шулай ук жирле квас һәм лимонад белән мичкәләр урнаштыру

Муниципаль программаны үтәү чараларын координацияләү Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының икътисадый үсеш бүлеге аша Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программа кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәмнең түбәндәге төрләрэн бирү юлы белән гамәлгә ашырыла: мәгълүмати, кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм кадрларның квалификациясен күтәрү, шулай ук эшкуарлык эшчәнлеген пропагандалау һәм популярлаштыру. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати ярдәм Әгерже муниципаль районы рәсми порталының Интернет челтәрәндәге «Экономика һәм район күрсәткечләре» бите эшчәнлеген тәмин итүне, Әгерже муниципаль районы массакүләм мәгълүмат чараларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеге өчен файдалы мәгълүмат урнаштыруны күздә тотта.

Эшкуарлык эшчәнлеген пропагандалау һәм популярлаштыру, эшкуарлыкның уңай имиджын төзүдә катнашучы буларак, муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында «түгәрәк өстәлләр», конференцияләр, семинарлар, конкурслар һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектлары белән башка чаралар уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Тәжрибә белән уртаклашу өчен эшмәкәрләр клублары төзү. Интернетта сайтларны үстерү буенча курслар үткөрү. Мәктәпләрдә һәм конференцияләр, дәресләр, ачык дәресләр үткөрү, эшмәкәрләр белән очрашулар. Житештерүгә мәктәп укучылары өчен экскурсияләр оештыру.

Кадрларны әзерләү, яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү үз эченә хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы буенча укутуны оештыруны, эшкуарлык эшчәнлегенә кагылышлы гамәлдәге законнар буенча укуту семинарларын оештыруны, хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча методик ярдәмне, хезмәт шартларын, хезмәт законнарын махсус бәяләүне ала.

Продукция сатуда ярдәм: күргәзмәләр, ярминкәләр, эшлекле очрашулар уздыру.

13. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программаны финанслауның гомуми күләме 2024-2026 елларда Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,000 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән:

2024 ел - 0,000 мең сум;

2025 ел - 0,000 мең сум;

2026 ел - 0,000 мең сум.

Программа чараларын гамәлгә ашыруга чыгымнар күләме ел саен программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нигезендә һәм чираттагы финанс елына Әгерҗе муниципаль районы бюджетының бюджет йөкләмәләре лимитларыннан чыгып ел саен аныкланырга мөмкин.

Әгерҗе муниципаль районы кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү кысаларында субсидияләр алучы дип танылган очракта, Татарстан Республикасы һәм федераль бюджетлар акчалары исәбеннән әлеге акчалар программаны финанслау чыганагы буларак карала.

14. Программаның төп куркынычлары һәм тискәре нәтижәләргә булдырмау чаралары комплексы.

Шул ук вакытта программаны тормышка ашырганда да куркынычлар бар. Программаны гамәлгә ашыру барышында төп куркынычлар һәм тискәре нәтижәләргә булдырмау чаралары комплексы 1 нче таблицادا китерелде.

Таблица № 1

Төп куркынычлар	Тискәре нәтижәләргә булдырмау чаралары комплексы
Программаны финанслау жетмәү белән бәйләү куркынычлары	
муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруны тәмин итү өчен Әгерҗе муниципаль районы бюджетыннан финанс ресурсларын планлаштырганда бюджет акчалары кытлыгы	беренче чираттагы финанслау өчен өстенлекләргә билгеләү, бюджет кертеменә нәтижәлелеген бәяләү
Тышкы мохит үзгәрүгә бәйләү үзгәрешләре	
дәүләт һәм гамәлдәге законнарда үзгәрешләр өлешендә планлаштырыла торган Россия Федерациясе законнары мониторингын үткөрү	
муниципаль ярдәм һәм кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагындагы әйберләргә	Россия Федерациясе һәм Әгерҗе муниципаль районының муниципаль хокукый актларына үз вакытында үзгәрешләр кертү
программа чараларының актуальлеген киметү	программаның уздырыла торган чараларының нәтижәлелегенә ел саен анализ ясау, программа чаралары арасында акчаларны яңадан бүлү
Кече факторы белән бәйләү куркынычлары	
кече һәм урта эшқуарлык субъектларының программа чараларына ирешү ягыннан ышанычсызлыгы	кече һәм урта эшқуарлык субъектларына төрле коммуникация каналларын кулланып үткәрелә торган чаралар турында даими мәгълүмат бирү
кече һәм урта эшқуарлык субъектларының түбән активлыгы	кече һәм урта эшқуарлык вәкилләрен жәлеп итеп, программага үзгәрешләр кертү
Мәгълүматның дәрәҗәсе булмавы белән бәйләү куркынычлары (статистик, салым мәгълүматлары)	
кече һәм урта эшқуарлык	эшқуарлык мохитен тикшерүне

субъектларының перспективаларын булмаган программа ашыруның баялэмәү	үсеш һәм дәрес аркасында чараларын гамәлгә нәтижәлелеген дәрес	уздыру
эшкуарлык субъектларының анализлау бирелгән булмавы	эшчәнлеге үсеш торышын өчен Татарстан тарафыннан мәгълүматның житәрлек	мәгълүматның билгесезлеге шартларында кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсешен баяләү, социологик сораштырулар (анкеталаштыру һәм интервьюцияләү) үткөрү; кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтә торган оешмаларның бердәм мәгълүмат базасын булдыру өчен мәгълүмат жыю һәм анализлау
Транспорт инфраструктурасын үстерүгә бәйле рәвешләр		
муниципальара транспорт үстерүдәге үсешнең акрынаюы икътисадый куркынычы тудыра.	хәбәрдә инфраструктурасын проблемалар һәм бердәм формалаштыру	транспорт инфраструктурасын үстерүне алдан карау.

Хәвеф-хәтәрләр белән идарә итү чараларын кабул итү программаны гамәлгә ашыру һәм аның нәтижәлелеген баяләү барышында гамәлгә ашырыла.

15. Программаның икътисадый нәтижәлелеге, программа белән идарә итү һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торы.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген баяләү, программа белән билгеләнгән максатларга һәм бурычларга ирешү дәрәжәсенә карап, Әгерже муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлыгына ярдәм итү өчен акчаларны оптималь туплау максатларында программа чараларын үтәүне тикшереп торы механизмыннан гыйбарәт. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген баяләү аны хисап финанс елында үтәү йомгаклары буенча программаны жаваплы башкаручы тарафыннан, шулай ук программаны гамәлгә ашыруны төгәлләү йомгаклары буенча уздырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген баяләүнең мәжбүри шарты булып программаны (максатчан индикаторлар, программа күрсәткечләре) тормышка ашыруның планлаштырылган арадаш нәтижәләрен үтәү тора. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген баяләү түбәндәге критерийлар буенча уздырыла:

- программа максатына ирешү дәрәжәсе;
- программа бурычларына ирешү дәрәжәсе;
- бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеге дәрәжәсе.